

S. FEINBERG

(*Valtiollisen pakkotyövangin muistiinpanoista*)

Kirj. N. Honnin

Venäjänk. suomensi E. Hyypeläin

Minä tahtoisin unohtaa ne vuodet, jotka olivat täynnä sekä ruumiin että sielun kärsimyksiä ja tuskia, vuodet jotka minä vietin venäläisissä pakkotyövankeilaisissa. Tahtoisin unohtaa ne ja pyyhkiä ne pois muististani. Mutta minil en voi sitä tehdä. Minä koenkin kirjottaa, mutta minun kynäni on liian heikko ja minä revin rikki minikä olen alottanut. Mutta kuitenkin tahdon kirjottaa, tekee mieli kertoa maailmalle sen omasta häpeästä.

Tahdon tässä puhua Orjol'ista.*)

Orjolin pakkotyövankeila, ollen valtiollisten ja rikoksellisten vankien inkvisitionikidutuspaikkana on ollut määrätty monille, mutta niitä on vähän, jotka ovat tulleet sieltä pois. Suurin osa menetti siellä henkensä; joko murhattiin, tahi kuolivat keuhkotautiin, tahi järjestelmällisestä pieksämisestä, — sellainen on niitten kohtalo, jotka ovat Orjol'issa.

S. Feinberg oli myös siellä. Missä sinä olet nyt, rakas, kallisi toveri? Onko sinun järkesi kestänyt niitä sielun tuskia, joita vankeila on sinulle suonut?

Minä tutustuin Feinbergiin Orjolin vankilassa. Hän oli syntynyt Irkutskissa rikkaassa juutalaisessa perheessä. Hän edistyi opinnoissaan hyvin ja utettiin jo 18-vuotisena Kievin yliopistoon. Täällä hän joutui vallankumouksellisten piiriin ja tuli pian vaikuttavaksi jäseneksi sosiaali-vallankumouksellisten kesken. V. 1907 hänet vangittiin Pietarissa ja syytettiin senaikuisen sotaministerin Redgerin murharyityksen valmistamisesta, josta hänet tuomittiin pakkotyövankeuteen 15 vuodeksi.

Feinberg ei pelännyt vankilaa. Hän uskoi liian paljon ja liian syvästi ihanteisilnsa, oli liian vakuutettu sen taistelun oikeudesta, jota hän taisteli, kärsittäöksensä niitä teitä, joita hänelle valmistettiin. Hän ei edes tuntenut niitä tuskia, joita hänen omainsensa kärsivät tiedosta, että Samuel, jolle he olivat valmistaneet lainoppineen loistavaa uraa, pannaan rautoihin ja lä-

hetetään Siperiaan pakkotyövankeuteen.

Hän ei ajatellut pakkotyövankeutta. Hän oli vakuutettu Venäjän kansan voimasta ja uskoi, ettei tuo kansa sallisi, että sen parhaimmat lapset jäävät vankiloihin ja pakkotöihin.

Mutta sitä huolimatta hänet lähetettiin pakkotyövankeilaan, mutta ei Siperiaan, vaan Orjoliin.

Orjol'ista oli Feinberg kuullut paljon, mutta hän ei voinut uskoa, että kaikki, mitä siitä kerrottiin, oli totta. Hän luuli, että Orjolin kauhut olivat vankien sairaan mielikuvituksen synnyttämät ja rauhottui sillä. Mutta, saatuaan tietää että hänet lähetetään Orjol'iin, nousi hänessä kiusallisia kysymyksiä, jotka vaativat vastausta: "Mitä tapahtuu, jos todellakin siellä ihmisarvo tallataan jalkojen alle? Jos kaikki ne julmuudet, joista kerrotaan, eivät ole keksittyjä, eivät ole sairaan mielikuvituksen hedelmiä, vaan todellisuutta, mitä silloin on tapahtuva?" Ja hänellä oli vain yksi vastaus: "Jos ei minulla ole voimaa taistella, niin jäää ainoastaan yksin keino: itsemurha."

Pakkotyövankien joukko, jossa myös S. Feinberg on, seisoi Orjolin vankilan edessä. Portti avataan. Joku komentaa ottamaan lakit päältä ja kaikki, niinkuin yksi ainoa mies, paljastavat pänsä. Ainoastaan Feinberg, mieliteilleen uskollisena, seisoo lakki päässään. Kreivi Seingalo, joka silloin oli vankilan johtajan apulainen, astuu hänen luokseen ja kysyy ottamaan lakin päältä...

Mitä sitten tapahtui ei Feinberg muista. Hän enemmän tunsi kuin muisti, miten koko joukko vartijoita syöksyi hänen kimppuunsa, miten löivät häntä nyrkeillä ja pyssyjen perillä, polkivat jaloiltaan, miten heittivät hänet maahan, nostivat ja heittivät taas ja löivät.

Vankikoppi. Miten hän joutui sinne ja oliko hän kauan täällä, hän ei tiedänyt. Ovi avautui ja sisään tullut vartija huusi: "Nouse seisomaan! Hiljaa!" — Feinberg taas ei totellut käskyä. Hän jäi istumaan, ei sen vuoksi,

*) Orjol'in pakkotyövankeila on kaikkein kauhein Venäjällä.

että hän sillä olisi tahtonut osottaa vastustustansa, ei, mutta hän ei voinut käsittää, että tuo käsky tarkoitti häntä, hän otaksui sen vain pilaksi. Ja häntä taas lyötiin. Piestiin siitä, että hän seiso, piestiin kun hän istui, piestiin kaikesta, niinkuin kaikkia muitakin piestiin Orjolin vankilassa.

Feinberg ei enää vastustanut, hänellä oli vain yksi ajatus: olla odottamatta siksi kuin hänet tapetaan, vaan omasta tahdostaan lopettaa kärsimyksensä. Hän tunsii, ettei hän voi verrata itseään muihin, eikä hänen tule tehdä sitä. Kaikki muut voivat tässä maata, tässä kauheassa helvettissä ja toivoa parempia aikoja, kaikki muut, mutta ei hän, Feinberg. Alistua jokapäiväisten joukkausten alle, kärsiä raakojen, julmien vartioltten ja juopuneen johtajan apulaisen Anitshkovin lyöntiä, kuulla pilnattujen huutoja, kuulla, uskaltamatta vastustaa pelosta, että nuo julmurit tulevat sinuakin pieksümään, kiduttamaan ja piinaamaan... Ei, tuollaisissa oloissa voivat ainoastaan sellaiset ihmiset elää, jotka eivät koskaan ole katsooneet suoraan kuolemaa silmiin, tahi sellaiset, jotka voivat maadella kuin madot, elää kuin kolrat, ei elää, vaan laahata olemassa oloansa.

Feinberg'illä ei ole keinoa vapautua tuosta kauheasta inkvisitsioonista, mutta hän voi vapautua koko elämästä. Tulokoon hänen kuolemansa esimerkiksi muille onnettomille... Hänen jäljessään seuraavat muut vangit, toinen toisensa jälkeen.

Mutta miten on tuo kauhea itse-murhanteko suoritettava? Ainoa akkuna on pieni ja korkealla lattiasta, pöytä, sänky ja tuoli ovat kiinnitetyt seinään toiselle puolelle kammiota, eikä ole nuoraakaan... Hänelle tuli ajatus kastella itsensä lamppuöljyllä ja syyttää palamaan. Mutta kuolema tulessa pelotti Feinbergiä ja hän hylkäsi tämän ajatuksen.

Kerran, iltatarkastuksen jälkeen, repi hän lakanansa, sitoi palat, heitti akkunaristikon ympäri ja... hirtti itsensä.

Mutta vartija huomasi. Hänet otettiin alas ja palautettiin elämään. Vankilan päälliköt tunsivat jo Fein-

bergin, tiesivät, että hän uudistaa tuon yrityksen, eivätkä jättäneet häntä yksinäiseen koppiin. Feinbergin tulee kuolla, ei silloin, kun hän itse tahtoo, vaan silloin kuin hänen päällikkönsä tahtovat, he eivät ole vielä kyllikseen nauttineet hänen kärsimyksistään.

Minä istuin silloin päärakennuksessa muitten pakkotyövankien kanssa, jotka kävivät työssä, kun meidän kammiomme ovi avautui ja vanhin vanginvartija, Daniel Ivanovitsh, toi Feinbergin meidän luoksemme.

— "Minä annan tämän roiston teille, teidän käsiinne, — sanoi hän, — hän tahtoi hirttää itsensä, ja teidän tulee tietää, että jos hän hirttäytyy teidän kopissanne, niin minä lyön teidät joka ainoan kuoliaaksi!"

Me tunsimme Daniel Ivanovitshin ja tiesimme, että jos Daniel Ivanovitsh sanoo jotakin, niin hän ei heitä sanojaan tuuleen. Vieressä olevassa yhteisessä kopissa, jossa ikuisen pakkotyövankeuteen toimitut olivat, yhden toverin itsemurha aikaansai verillöylyn kaikille samassa kopissa oleville. Heidät piestiin säälimättä, että koko käytävä oli veressä.

Vanhin vartija meni ja Feinberg jäi meidän luoksemme. Hän katsoi meidän silmiimme kauniilla, mustilla siimillään, jotka olivat täynnä kyynelitä. Hän tiesi, ettei hän täällä tee itsemurhaa, vaikka mitä hyvänsä tapahtuisi; ettei hänen omatuntoonsa salli antaa neljäkymmenen ihmisen henkeä alttiiksi vaaralle, vapauttaakseen vain itsensä, vapautuaksensa niistä kärsimyksistä, jotka olivat koko vankilan osana. Hän käsitti tämän ja jäi elämään. Häntä piestiin ja pilnattiin enemmän kaikista, häntä piestiin ja pilnattiin juutalaisena, val-lankumouksellisena, vankina, ihmisenä, joka oli uskaltanut yrittää lopettaa elämänsä, vasten päällikköjen tahtoa.

Mutta hän eli ja kärsi.

Missä olet nyt, rakas, kallis toveri Feinberg? Vieläkö sinä nytkin kärsit ja odotat sopivaa hetkeä lopettaaksesi kärsimyksesi? Ehkäpä jo toivoisi on toteutunut ja sinun hellätuntoinen, ja, sydämesi on lakannut lyömästä?